

Motion till riksdagen

1988/89:A206

av Lennart Brunander och Marianne Andersson

(båda c)

Bidrag till arbetshandikappade

Arbetet är för de flesta människor en stor del av livsinnehållet. Det är därför viktigt att inte någon grupp utestängs därifrån.

För att ge möjlighet för arbetshandikappade att vara med i produktionen och inte på grund av sitt handikapp helt ställas utanför arbetsgemenskapen, finns Stiftelsen Samhällsföretag, vars uppgift är att ge sysselsättning och framför allt att träna arbetshandikappade för återinträde i arbetslivet. Vid sidan av Samhällsföretag är det också möjligt att genom samhälleligt stöd till företag ge sysselsättning i det normala arbetslivet.

Den största delen av arbetsplatserna för arbetshandikappade finns redan idag ute i näringslivet, i kommuner och allmännyttiga organisationer. Det rör sig om mer än 30 000 platser. Inom statliga myndigheter finns drygt 5 000 platser och inom Samhällsföretag 28 500 platser.

En målsättning med Samhällsföretags verksamhet är att om möjligt återigen få ut de anställda i det ordinarie arbetslivet. Till vår glädje kan vi konstatera att det målet infrias på ett bättre sätt för varje år. Under senaste budgetåret gick nära 1 200 anställda över till annat arbete.

Kostnaderna för den verksamhet som finns inom Samhällsföretag är enligt de beräkningar som gjorts av Samhällsföretag för 1987, 114 procent av normal lönekostnad. Den kostnad som samhället får för en arbetshandikappad ute i näringslivet är betydligt lägre och trappas dessutom efterhand ned. En strävan att i större utsträckning få en placering i näringslivet eller inom förvaltning borde vara eftersträvarvärt - både ur den enskilda arbetshandikappades och ur samhällets synpunkt.

Så vitt vi förstår är det idag inte möjligt att ge alla arbetshandikappade någon anställning, vare sig inom Samhall eller ute i näringslivet. Antagligen beror det på brist på medel. Men även reglerna behöver ändras, för att få fler företagare intresserade av att anställa arbetshandikappade.

Enligt vad vi erfarit har länsarbetsnämndernas möjligheter att erbjuda möjligheten med anställning i näringslivet beskrivits. Sedan socialdemokraterna tagit över makten har det nämligen införts kvoteringsregler inom detta område, vilket i praktiken medfört att möjligheterna att utnyttja en placering i näringslivet minskat. Detta gäller speciellt svårt handikappade. Tillgängliga arbetsmöjligheter står inte alls i proportion till behovet.

Vi skulle i detta sammanhang vilja fästa uppmärksamheten på att en placering i det normala arbetslivet i de flesta fall måste vara att föredra ur den handikappades synpunkt. Eftersom samhällets kostnad dessutom skulle bli lägre är det inte rimligt att i detta sammanhang ha den njudda inställning till

lönebidrag som för närvarande finns. Med oförändrad storlek på anslaget skulle dessutom fler kunna få del av det.

För gravt handikappade, som annars skulle riskera att bli förtidspensionerade, kan *särskilt lönebidrag* utgå med 90 % under det första året och med 50 % de närmaste tre åren. Dessa procentsatser skall jämföras med den kostnad som Samhällsföretag har - 114 % av den anställdes arbetshandikappades lön. Detta bidrag bör vara flexibelt till sin konstruktion och ej kvoterat som det är i nuläget.

Enligt vår mening bör reglerna för lönebidrag ändras så att de kan anpassas till arbetshandikappets nivå. Procentsatsen bör vara rörlig och efter omprövning kunna såväl höjas som sänkas. Genom en sådan åtgärd skulle en person kunna vara kvar betydligt längre i arbetslivet trots ett ökat handikapp.

Vi förde vid förra årets riksmöte fram liknande tankegångar som presenteras i denna motion. Den motionen avslogs då med motiveringen att det gjorts förändringar som syftade i samma riktning som motionen och att man inte ville föreslå förändringar innan man vunnit erfarenhet av det nuvarande systemet. Vi har nu ytterligare ett års erfarenhet av hur de nuvarande reglerna fungerar. Enligt vår mening kvarstår den kritik vi riktade förra året. Det är därför angeläget att de förändringar vi föreslår snarast genomförs.

Många gånger når man ett tillfredsställande resultat vid den medicinska rehabiliteringen av skador och sjukdomar men ändock icke en sådan funktionsförmåga att vederbörande kan erhålla en anställning på den öppna marknaden trots omfattande insatser från arbetsvägledare och arbetskonsulenter. Idag är resurserna otillräckliga bl a vad gäller kvoteringen för statliga myndigheter och organisationer samt procentsatsen när det gäller enskilda arbetsgivare.

När helt klart medicinskt underlag för lönebidragsanställning föreligger, när praktik i anpassad sysselsättning efter långvarig sjukdom och arbetslöshet gått bra, när både arbetsgivare, handledare på praktikplatsen och den arbetssökande är överens om att detta arbete skulle vederbörande kunna klara, så är det helt otillfredsställande att vederbörande istället för aktivt arbete blir hänvisad till att utnyttja socialförsäkring och sjukförsäkring, vilket tyvärr måste ske när resurserna är otillräckliga.

Ovanstående innebär en djup personlig tragik för den arbetssökande, vanmakt och otillfredsställelse hos dem som ställt upp med rehabiliteringsresurser, bl a arbetsvägledare och arbetskonsulenter, samt stora förluster för samhället i sin helhet.

Vi upplever att insatserna för de arbetshandikappade på ett mycket allvarligt sätt förhindras genom de ramar och begränsningar som finns idag.

Bidrag till speciella arbetstekniska hjälpmedel och särskilda anordningar på arbetsplatsen kan beviljas till den som är handikappad och som behöver hjälpmedlet ifråga för att kunna utföra sitt arbete.

Bidraget utgår med maximalt 50 000 kronor till den som är anställd eller är egen företagare. Budgeterat belopp till egen företagare är dock för lågt i relation till behovet. Detta innebär att ett stort antal personer fått avslag på grund av medelsbrist, vilket är olyckligt då det i värsta fall lett till att verksamheten har fått läggas ned och att personerna ifråga förtidspension-

rats då några alternativa lösningar ej funnits.

Mot. 1988/89

Det är därför angeläget att man kan beviljas bidrag på lika villkor oavsett om man är anställd eller egen företagare med handikapp och i behov av hjälpmedel.

A206

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beräkning av lönebidrag till handikappad.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidrag till arbetstekniska hjälpmedel och särskilda anordningar till handikappade egenföretagare.

Stockholm den 19 januari 1989

Lennart Brunander (c)

Marianne Andersson (c)